
Analiza evoluției economiei României în ultimii 33 de ani

Prof. Constantin ANGHELACHE PhD (actincon@yahoo.com)

Bucharest University of Economic Studies / Artifex University of Bucharest

Abstract

În acest articol am încercat să pun în evidență faptul că întreaga economie națională a fost pur și simplu pulverizată, fără nicio logică structurală și nicio perspectivă de înlocuire sau perfecționare. Am indicat care sunt consecințele pentru populație din acest peisaj apocaliptic desprins parcă dintr-un film SF. Treptat, România s-a transformat într-un paradis al multinaționalelor care controlează industria, agricultura, construcțiile, transporturile, comerțul, sectorul financiar-bancar și care își promovează reglementări legale în interes propriu, fără ca cineva în Parlament sau în posturile din Guvern să aibă un cuvânt de spus și să oprească această situație. Românii le-au rămas întrerpinderile mici și mijlocii, de fapt micro-întreprinderile, din cele aproximativ 500.000 înregistrate, peste 200.000 nu au niciun angajat. În schimb, românii au astăzi libertatea să se ocupe de economia și afacerile de subzistență. Avem și o industrie de subzistență, nu doar agricultură, construcții, transporturi și alte servicii de subzistență, pretinzând că acționăm pentru dezvoltarea inteligentă, inovativă și durabilă. Dar nimic nu este mai durabil decât subzistența, aceasta fiind strategia noastră națională, după ce am făcut praf marile companii. Astăzi brand-ul României este subzistența, atât în interiorul țării, cât și pe celelalte piețe ale muncii unde lucrează cetățenii români.

Cuvinte cheie: ramuri economice, evoluții, crize, populație, economie națională, perspective.

Clasificarea JEL: E20, E30

Introducere

În acest articol am avut în vedere faptul că o analiză privind evoluția României din 1989 (decembrie 1989 / ianuarie 1990) comparativ cu situația de astăzi a întregii economii cred că par evidente evoluțiile din punctul de vedere al strategiilor macroeconomice care au fost promovate de toate guvernele care s-au succedat imediat după acele evenimente.

Am început analiza cu câteva exemple, în primul rând pentru a trage concluziile care se impun în final. Astfel, am avut în vedere infrastructura industrială din România, producția de autocamioanele și autobuzele fabricate

la Braşov şi Bucureşti, producţia de avioane ROMBAC cumpărate de la englezi, producţia de avioanele de luptă şi tancuri după licenţe autohtone, producţia de locomotivele de la Electroputere Craiova, producţia de motoare de vapoare după licenţa RENK din Germania şi nu în ultimul rând o să vorbesc şi de Centrala Nucleară de la Cernavodă. De asemenea, am în vedere industria sticlăriei care s-a prăbuşit, la fel şi industria cosmetică, exportul doar de lemn brut şi alte materii prime brute exportate de România.

Literature review

Studiul facut şi prezentat în acest articol are ca punct de plecare preocuparea continuă a autorului în ceea ce priveşte evoluţia economiei româneşti şi implicit nivelul de trai al populaţiei. De-a lungul timpului au fost publicate un număr însemnat de cărţi care au abordat problemele delicate cu care se confruntă România. Astfel, Anghelache C. (2012) are în vedere starea economică după criza economico-financiară din perioada 2008-2010, aspect continuat şi în anii următori Anghelache C. (2013) şi Anghelache C. (2014), anul 2014 indicând practic o redresare modestă. Creşterea economică a continuat, aspecte prezentate cu date, grafice şi interpretări, indicând şi perspectivele Anghelache C. (2015), Anghelache C. (2016), Anghelache C. (2017). În acest context, pe planşeta autorului au stat o serie de direcţii de cercetare implicite cum au fost evoluţia activităţii industriale din România în context intern şi internaţional (Anghelache C. 2019) sau strategia României în domeniul cercetării şi inovării, în cadrul Uniunii Europene (Anghelache C. şi alţii 2018) ori situaţia resurselor de muncă ale statelor membre ale Uniunii Europene (Anghelache C., Anghel, M.G. 2017).

Date, rezultate şi discuţii

Analizând evoluţia României din 1989 până în prezent am constatat o serie de aspecte care sunt greu de acceptat. Astfel, în 1989 infrastructura industrială din România era printre primele 10 ţări din Europa. Mulţi au uitat această chestiune sau poate că alţii nici nu ştiu despre ce era vorba. Astfel, exista Platforma Pipera creată de francezi, unde se construiau calculatoare care au rămas la stadiul la care au fost.

Autocamioanele şi autobuzele fabricate la Braşov şi Bucureşti erau patente germane care satisfăceau piaţa internă şi, mai mult decât atât, se bucurau de un export masiv, bineînţeles în ţări care erau la un nivel tehnologic egal cu al României sau în ţările, africane în primul rând, care erau net inferioare.

România fabrica avioane ROMBAC cumpărate de la englezi; este vorba e avionul mediu-curier care s-a produs într-un volum de 100 aparate,

majoritateră vândute în țări care aveau nevoie de asemenea aparatură, mai ales pornind de la licența britanică.

Avioanele de luptă și tancurile după licențe autohtone erau în topul țărilor cu export militar. România a fost în dese rânduri criticată pentru că exporta astfel de avioane și tancuri, mai ales în țările care se aflau în conflict.

Locomotivele de la ELECTROPUTERE Craiova erau de patent elvețian și cunoșteau drumul exportului într-o serie de țări africane, în Orientul Mijlociu și Asia.

La Reșița se fabricau motoare de vapoare după licența RENK din Germania.

Centrala Nucleară de la Cernavodă, unitățile care au fost puse în funcțiune până acum, era bazată pe licență contractată în 1978 cu Canada.

Putem spune, fără a fi nostalgici, că începuserăm să ne integrăm acceptabil în economiile mari ale lumii. România era a treia țară, după SUA și Japonia, care fabrica anvelope gigant pentru autobasculante de peste 110 tone. Doar 2 țări din lume făceau șuruburi cu bile, România și Japonia. Acestea se foloseau în industria nucleară și aerospațială.

În 1990 s-a instaurat primul guvern condus de liberalul Petre Roman care a afirmat fără rezerve că industria românească era *un morman de fiare vechi*. Pentru a vedea cât de mare era acest *morman de fiare vechi* să facem o scurtă analiză asupra a ceea ce am avut și am pierdut în ultimii 33 de ani.

Referindu-se la industrie că *este de dat la fier vechi*, fostul prim ministru Petre Roman dorea să spună lumii că întreaga economie a României comuniste nu merită doi bani, că trebuie scoasă din orice criteriu de a se gândi la cooperări sau importuri de astfel de produse din România.

Ca să combat această viziune, utilizând datele statistice, din diferite domenii, voi sublinia doar următoarele, pentru a conveni că poziția premierului de atunci ori era generată de totală neștiință, ceea ce refuz să cred, ori era determinată de alt scop. În acest sens, în tabelul numărul 1 sunt prezentate o parte dintre aceste date și pentru o înțelegere mai ușoară au fost reprezentate și grafic.

Datele statistice din diferite domenii 1989 / 2023

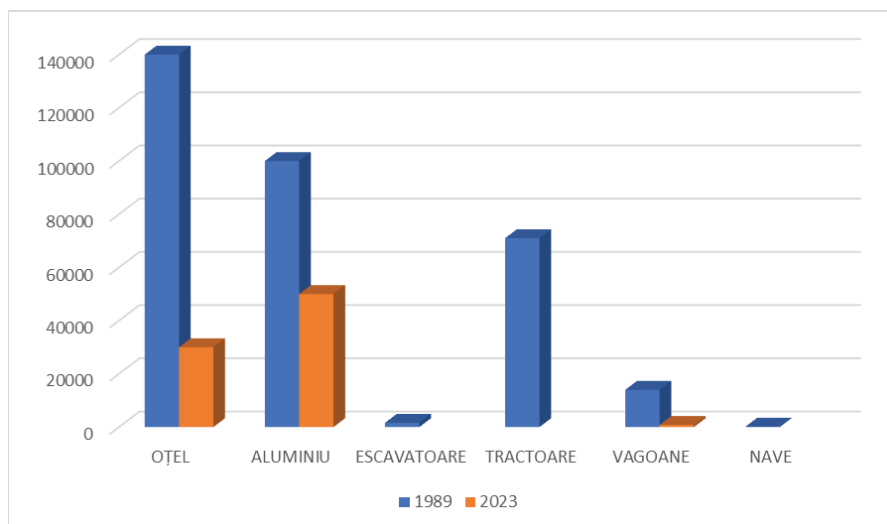
Tabel 1

INDICATOR	1989	2023
OȚEL	14 milioane	3 milioane
ALUMINIU	400.000 tone	200.000 de tone
ESCAVATOARE	1.600	-
TRACTOARE	71.000	-
VAGOANE	14.000	800
NAVE	144	-

Sursa: INS

Datele statistice din diferite domenii 1989 / 2023

Grafic 1

Interpretând datele prezentate tabelar și grafic pot afirma că:

- România producea 14 milioane de oțel în 1985, iar astăzi mai produce doar 3 milioane de tone;
- Producea 400.000 tone de aluminiu iar azi produce doar 200.000 de tone, adică jumătate;
- În 1980 ieșeau pe poarta fabricilor 1.600 de escavatoare, care de regulă erau exportate; astăzi nu mai iese niciunul;
- Ieșeau 71.000 de tractoare; niciunul astăzi și în acest sens, am construit fabrici de tractoare în Egipt și Iran care funcționează și acum în timp ce în România acest sector a fost trecut la *grămada de fier vechi*;
- În 1980, România fabrica 600 de vagoane de pasageri, iar astăzi niciunul. Fabricile din Arad au fost închise, iar pentru nevoile noastre interne recurgem la importuri care costă suficient de mult;
- Vagoanele de marfă se construiau în număr de 14.000 de bucăți pe an; azi abia 800. Cel puțin 100.000 de vagoane au fost tăiate și vândute la fier vechi în ultimii ani;
- Produceam 144 de nave de tonaj diferit; azi, după cum se știe, nu mai producem niciuna, iar fabricile specializate în acest domeniu s-au închis;
- Industria sticlăriei s-a prăbușit, la fel industria cosmetică (săpun, deodorante, creme etc.) a dispărut, totul bazându-se acum pe import, de marcă, dacă se poate;

- Potrivit statisticii oficiale, după anul 2000 au fost exportate 50.000 de tone de fier vechi, deșeuri de cupru, aluminiu și alte neferoase în valoare de peste 10 miliarde euro, dar această materie primă a fost scoasă de pe teritoriul țării noastre și astfel industriile în cauză s-au limitat la a încerca să mai facă câte ceva, dar au ales să cumpere;

- Am exportat doar lemn brut în valoare de peste 8 miliarde euro și alte produse brute: cereale, fructe, animale vii etc., în valoare de alte 5 miliarde euro rămânând cu probleme foarte serioase în domeniul silviculturii, în domeniul agriculturii vegetale și animale, majoritatea necesarului pentru țară fiind de proveniență din import;

- Preluarea acestor materii prime brute în România ar fi însemnat, în primul rând, crearea a milioane de locuri de muncă. Pe de altă parte, ar fi însemnat perfecționarea în unele domenii în care România putea ieși pe piața Uniunii Europene să coopereze și să realizeze venituri foarte ridicate pe lângă realizarea perfecționării industriei pe care trebuie să o aducem la nivelul realizărilor, cu perspectiva viitorului.

Din cele prezentate până acum rezultă practic că întreaga economie națională a fost oferită pe tavă, fără nicio logică, marilor concerne internaționale, marilor zis investitori pe bază de materii prime importate din România.

În prezent, România se află în situații delicate și în alte domenii.

Să luăm în discuție, în primul rând, domeniul petrolului. România producea 13 milioane de tone de petrol în 1970 și numai 6 milioane de tone astăzi. Diferența până la 34 de milioane tone prelucrate de rafinăriile românești în fiecare an proveneau din importul de petrol brut importat din Libia, Irak, Iran, URSS și alte țări. Este clar că despre aceasta nu se mai vorbește nimic în prezent și ajungem la contrariul, am vândut și ce mai era și ajungem la contracte pentru acest produs și derivate ale acestuia.

România trebuie să plătească redevențe pe tona de țiței brut, dar dacă scoți 18 milioane de tone pe an și raportezi numai 6 care este forma de control al statului român asupra acestei industrii?

Petrolul se scoate mult și se rafinează în alte țări și de aici toate consecințele care decurg pentru locuri de muncă, salarii, exporturi și alte forme de cooperare.

Înainte de 1989 România producea 8,5 milioane tone de motorină și acum mai produce doar 2 milioane. Produceam 10 milioane tone de păcură anual și acum producem doar 500 de mii de tone de uleiuri minerale și restul absolut nimic.

Iată o industrie în care România a fost pionier, în care a construit rafinării în Orientul Mijlociu în primul rând, apoi a oferit servicii prin specialiștii de înaltă clasă de care dispunea. Acum nu se mai întâmplă nimic.

Distribuția gazelor naturale nu mai este a României. Cine măsoară distribuția, cine măsoară producția și cine, mai ales, stă să constate dacă prețurile sunt cele care sunt atractive sau nu? De ce s-au întâmplat aceste fenomene, mai ales în industria petrolului?

În primul rând, au venit sfaturi de la competitorii noștri în domeniu, care ne-au sugerat să facem întreprinderi mici și mijlocii, să concediem muncitorii din marile uzine, să închidem mamuții industriali, să producem kituri, componente nu produse integrale, să facem cabluri, radiatoare, sisteme de frânare și anvelope și nu locomotive, vapoare și tractoare.

Din cele expuse până în acest moment, rezultă că nu a existat o viziune politică de dezvoltare ci doar una de schimbare prin distrugere.

Tot ce am arătat are la bază elementul *închideri de fabrici, vânzarea de active* toate dăunătoare țării noastre, efectele văzându-se limpede și astăzi.

Putem aprecia fără teama de a gândi că suntem *nostalgici*, că guvernării de după 1990 și-au îndeplinit misiunea cu exces de zel. Nu există argumente pentru a putea convinge că nu a fost totul distrus pe bază de program, ceea ce conduce la o teorie a conspirației.

Uniunea Europeană a fost creată pe baza Comunității Economice a Cărbunelui și Oțelului. Deci, România nu putea să intre în Uniunea Europeană cu industria ei siderurgică de 14 milioane tone de oțel pe an. A trebuit întâi lichidată ca un bonus pentru admiterea în Uniunea Europeană.

Să inventariem, în treacăt, câteva dintre primele mari greșeli istorice ale politicianilor, în urma cărora s-a dat startul la jaful național.

Prima mare eroare a fost restituirea părților sociale, o privatizare pe bani adevărați începută, surprinzător, în regimul de până în decembrie 1990. FSN-ul a restituit acești bani, în valoare de aproximativ 8 miliarde de dolari, pentru a cumpăra bunăvoința oamenilor, aceasta chiar cu bani lor.

Poporul naiv s-a bucurat la timpul respectiv fără să își dea seama că această măsură a însemnat trei elemente deosebit de grave pentru țară. În primul rând, scoaterea din domeniul investițiilor și trecerea în domeniul consumului. Pe acest fond, al doilea element negativ a fost sporirea șomajului. Și, ca urmare a acestei maladii (șomajul), s-a trecut la concedieri și la închideri de fabrici.

Această măsură anti-economică din cauza căreia fabricile și uzinele au rămas fără capital lichid, a condus de fapt la excluderea cetățenilor de la un drept de proprietate plătit cu munca lor. A fost o re-naționalizare a unei părți din capitalul social destinată ulterior și cedării controlului economic către interese de grup, mai ales străini.

Această măsură care are ca motor același guvern, primul guvern, provocând din februarie 1990 hiper-inflație. Erau peste 8 milioane de salariați,

cu o medie a părților sociale de 2 salarii medii fiecare, care au fost plătite într-o lună, întreprinderea fiind obligată să facă credite bancare pentru a putea să restituie acești bani, aceasta fiind prima adevărată *gaură neagră* care s-a instaurat în economia românească.

A doua mare eroare a fost privatizarea de masă, fără proceduri și fără reguli de protejare a acționarilor minoritari. În loc să se folosească părțile sociale existente până în ianuarie 1990, ca primă formă de acordare a acțiunilor, ca cetățenii României să devină, cu ponderea pe care o aveau ei, coproprietari ai unor părți din fabricile și uzinele care existau atunci, viitoarele certificate de acționari au fost cumpărate pe nimic de cei care știau ce va urma. Populația de rând a rămas practic fără nimic, bucurându-se de un talon pe care l-au depus pe undeva, dar care nu a avut niciun efect financiar ulterior.

În acel moment s-a spus că se privatizează numai 30% din capitalul societăților comerciale. S-a anunțat totodată că sectoarele strategice nu se vor privatiza dar, ne amintim, au venit pe urmă Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și societățile externe de consultanță, care au dictat și guvernele au promovat controlul total, fără luptă și fără niciun câștig, asupra întregii economii, care și-a continuat *pas cu pas*, vorba cuiva care a scris aceasta într-o carte, evoluția spre drumul distrugerii complete a economiei României.

Practic, prin măsurile pe care le-am prezentat economia națională a fost oferită pe tavă, fără nicio și fără a spune cel puțin că este cadou sau pradă de război celor care, chipurile, ar fi făcut lobby pentru integrarea României în Uniunea Europeană. Ce s-a întâmplat după acest lobby, se constată cu ușurință în zilele de acum.

Fiecare program de guvernare anunțat a fost de fapt un program de ne-guvernamentare în spatele căruia s-a dezvoltat corupția fără margini.

A dispărut întregul sector al industriei textile, confecții, tricotaje (filaturi, țesătorii, fabrici de stofă și postavuri), întreprinderi de pielărie și încălțăminte toate concepute într-un sistem integrat. Acum nu mai există.

În sectorul agro-alimentar, 36 de fabrici de zahăr, de ulei, preparate din carne, lapte și produse lactate și zeci de fabrici de nutrețuri combinate pentru hrana sectorului zootehnic, au dispărut de pe harta României.

Nu mai există majoritatea fabricilor din industria lemnului și mobilei, din industria cimentului, a lacurilor și vopselelor, a medicamentelor, din sectorul construcțiilor de mașini, al exploatărilor miniere (feroase, neferoase, cărbune).

S-au desființat întreprinderile agricole de stat și cele de mecanizare a agriculturii, stațiunile de cercetări agricole și, în general, marea majoritate a institutelor de cercetare-proiectare.

În același ritm au dispărut industria electronică, electrotehnică, de mecanică fină, optică, automatizări.

Baza națională de soiuri de plante și rase de animale a fost pulverizată. România nu mai dispune astăzi de un pachet național prin care să producă semințe, soiuri hibridi de culturi cerealiere, plante tehnice și legumicole. Toate au fost abandonate.

A fost distrus aproape în totalitate sistemul de irigații, care a fost construit prin îndatorarea dureroasă a României la Banca Mondială, pentru irigarea a 4 milioane de hectare și pentru a cărui plată românii au contribuit zeci de ani.

Au fost abandonate programele de combatere a eroziunii solului, de îndigui și desecări, dar și cele de irigații în curs. Astfel, au fost abandonate Canalul Siret - Dunăre sau București – Dunăre.

Nici după 33 de ani clasa politică, detașament al legiunii străine, terminatorul României moderne, nu a realizat importante reglementări prin care salariații să-și investească o parte din salariu în compania proprie. Nu s-au aprobat legi convenabile în acest sens și de aceea lucrurile stagnează.

Economia României putea fi salvată prin participarea financiară a salariaților, începând cu părțile sociale, printr-o reglementare prin care salariile reinvestite să fie scutite de impozite și alte contribuții.

În toți acești ani a curs ca un fir roșu, care a legat zecile de guverne, care s-au perindat pe la Palatul Victoria, de un proiect minimal coerent de subzistență și nu de dezvoltare.

Guvernele și clasa politică s-au ocupat numai de furturi și protejarea așa-zisilor investitori străini strategici, prin scutirea de impozite pentru profitul reinvestit și nu de promovarea facilităților destinate salariilor reinvestite.

Investitorii, mai ales cei străini, nu ar fi trebuit să primească niciun sprijin în România pentru a-i plăti pe angajații români cu salariul minim sau pentru a-i angaja la negru din rațiuni *de competitivitate*. Parcă s-a aplicat mesajul promo *Veniți în România că vă garantăm sclavia pe bani puțini și vă mențineți competitivitatea!*.

În esență, acesta a fost programul de guvernare în ultimii 33 de ani. Ce va fi în continuare, este greu de spus.

Anul 2023 este în condiții deosebit de delicate. În primul rând, bugetul aprobat pentru acest an în curs nu are resursele necesare pentru a acoperi măcar nevoile minime (salarii și pensii) pentru un trai decent.

Există efectul crizelor care se perpetuează (pornit cu COVID 19, economico-financiară, a gazelor, agro-alimentară etc.), care aduc prețurile pentru consumatorul intern la nivelul la care sunt greu de accesat.

Inflația a devenit galopantă. Am avut în ultimii doi ani și jumătate creșteri de prețuri în medie (rata inflației) de 15%.

Desigur, într-un termen prezentat drept glumă dar luat în serios, se constată că Produsul Intern Brut a crescut cu aceste procente deoarece TVA-ul este plătit doar de ultimul consumator, iar ultimul consumator în România este populația țării.

Învățământul, cercetarea, sănătatea, piloni esențiali pentru dezvoltarea oricărei societăți, practic sunt nefinanțate și se dezvoltă într-un ritm care înseamnă aproape nimic pentru viitorul țării.

Mai recent, din cauza neaplicării legilor în domeniile sănătății, educației, cercetării au început protestele și grevele, culminând cu greva generală din învățământ. Și în alte sectoare, inclusiv în poliție, există nemulțumiri și perspective de greve de avertisment și apoi generale, care pot pune în discuție eficacitatea actualului guvern.

În țările cu o doctrină concretizată menținerea valului de greve cum este în România s-a dovedit a fi tranșant, guvernele în cauză dându-și demisia, acceptând erorile produse și consecințele care au rezultat din acestea.

Toate acestea se pot face prin știință și credință, adică prin acrodarea sprijinului de care este nevoie, așa încât domeniul învățământului să se perfecționeze, să existe entuziasmul pedagogic necesar, care să aibă ca efect mai buna pregătire a generațiilor tinere astăzi, care trebuie să aspire la a prelua frâiele conducerii economiei și a țării în întregul său, în perioada viitoare. Altfel, va fi deosebit de dificil.

Astăzi, din învățământul liceal și universitar cei mai mulți și cei mai bine pregătiți pleacă în străinătate, dispunând de unele burse, dispunând de unele facilități, dispunând de sprijinul familiilor și, nu în ultimul rând, dispunând de capacitățile lor intelectuale. Dar aceștia nu se vor mai reîntoarce în România și vor constitui nivel de vârf în economiile țărilor în care aceștia învață.

Chiar și cei care rămân în țară și absolvă liceul sau facultățile masterande, datorită sistemului veniturilor total neadecvat, iau calea multinaționalelor și mai ales a exteriorului unde își găsesc locuri berechet.

În această direcție sunt vizate, în primul rând, domeniile de vârf cum ar fi IT, medicina, cercetarea și alte domenii în care industria românească nu mai poate oferi niciun loc de muncă, iar cercetarea, cu cei 0,48% alocare din Produsul Intern Brut nu poate să constituie un miracol, un miraj pentru nici unul din tinerii bine pregătiți.

Vor rămâne acasă la noi acea forță de muncă ușor descalificată, care va contribui la creșterea analfabetismului funcțional. Este dureros, dar lucrurile așa evoluează, așa vor evolua.

Pe acest fond, va crește infracționalitatea, va crește libertinismul exagerat, va crește lipsa de preocupări serioase în viitorul de mâine și, pe această cale, țara cade încet dar sigur spre unele domenii și niveluri care pot fi greu înțelese.

Concluzii

Din studiul prezentat în acest articol se desprind o serie de concluzii atât teoretice, dar mai ales practice. În primul rând, starea de fapt din luna mai-iunie 2023, dar poate fi la fel și în continuare, arată că România se află într-un impas din care cu foarte mare greutate va putea să iasă. Acum am ajuns din nou ca în 2008 când s-a spus *pentru a cârpi trebuie mai întâi să tăiem*. Și aceste tăieturi nu se vor produce în cifră absolută în salarii, pensii și alte venituri pentru populație ci în nivelul de trai care este pus sărăciei aproape globale prin nivelul prețurilor, lipsa veniturilor și incapacitatea de a trăi altfel decât de azi pe mâine și aceasta cu grija de a nu face vreo eroare din care nu te mai poate ajuta nimeni să ieși.

S-ar putea face desigur ceva, dar asta ar însemna că de la nivelul cel mai înalt, Președinție, Guvern, Parlament, partide politice, ONG-uri, și alte societăți care nu fac niciun pas fără a agonisi venituri necuvenite, să stea, să cugete și să găsească unele căi prin care destabilizarea macroeconomică a României să reîntre în normal.

Este greu de găsit soluții acum, dar ele trebuie măcar căutate și nu mimate, trebuie să aibă la bază și acel Plan Național de Redresare și Reziliență, care să fie, după opinia mea, rediscutat cu Uniunea Europeană pentru a se elibera fondurile necesare care ar contribui la refacerea finanțării, măcar a domeniilor total deficitare din țara noastră.

Să ne imaginăm că din acel Plan Național de Redresare și Reziliență măcar acele sume care se referă la agricultură și învățământ să fie eliberate pentru a putea sprijini, pe cât posibil, pe producătorii agricoli români și pentru a detensiona situația din învățământul de toate gradele din România. Să nu uităm, ceea ce creștem astăzi trebuie să fie în sănătate fizică și intelectuală pentru ziua de mâine! Numai așa vom putea progresa.

Bibliografie

1. Anghelache, C. (2019), The evolution of the industrial activity in Romania in 2019 in the internal and international context. Romanian Statistical Review, Supplement, 8, 37-48
2. Anghelache, C. (2018). Bilanțul economic al României la 100 de ani, Editura Economică, București
3. Anghelache, C., Anghel, M.G., Dumitrescu, D., Avram, D. (2018). Romania's strategy in the field of research and innovation, in the context of the European Union. International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences, 8 (2), 95-101
4. Anghelache, C. (2017). România 2017. Starea economică la un deceniu de la aderare. Editura Economică, București
5. Anghelache, C. (2016). România 2016. Starea economică, Editura Economică, București
6. Anghelache, C. (2015). România 2015. Starea economică în continuă creștere, Editura Economică, București
7. Anghelache, C. (2014). România 2014. Starea economică pe calea redresării, Editura Economică, București
8. Anghelache, C. (2013). România 2013. Starea economică sub povara efectelor crizei, Editura Economică, București
9. Anghelache, C. (2012). România 2012. Starea economică în criză perpetuă, Editura Economică, București
10. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2017). International Trade – factor of economic growth for European Union member States, XXIII International Scientific Conference of the PGV Network „The question of borders: a new representation of the European reality”, Casablanca, 14-16 September 2017, 267-278
11. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2017). Analysis of population development - labour resources of member states of the European Union. Management&Gouvernance, 17, January-June 2017, 95-110